

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA w OLSZTYNIE
ul. Artyleryjska 3e
10-950 OLSZTYN
tel/fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

Olsztyn, dnia 29 lipca 2005 r.

P/05/103
LOL-410-16-02/05

Pan
Henryk Slonina
Prezydent Miasta Elbląga

WYSTAPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r., Nr 85, poz. 937 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie skontrolowała w Urzędzie Miejskim w Elblągu (Urzędzie) gospodarkę odpadami opakowaniowymi i poużytkowymi w okresie od 1 stycznia 2002 r. do 31 marca 2005 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 22 lipca 2005 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi Miasta Elbląga niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie gospodarowania odpadami opakowaniowymi i poużytkowymi, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości nie mających jednakże zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność. Przedstawiona ocena ogólna uzasadniona jest następującymi ustaleniami kontroli:

- I. Urząd realizując obowiązek wynikający z art. 14, ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 ze zm.) opracował projekt „Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Elbląga na lata 2004 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010”. Projekt ten został sporządzony zgodnie z planami wyższego szczebla oraz zawiera elementy określone w art. 14, ust. 2 w/w ustawy o odpadach, tj. m. in.:
 - aktualny stan gospodarki odpadami w mieście, w tym uwzględniający odpady powstające w sektorze komunalnym i gospodarczym,
 - prognozy zmian w gospodarce odpadami,
 - działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,

- wdrożenie planu gospodarki odpadami, z uwzględnieniem finansowania zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Należy podkreślić, że w w/w projekcie została wyodrębniona problematyka odpadów opakowaniowych i niektórych produktowych, objętych opłatą produktową.

Negatywnie należy jednak ocenić, że do dnia przeprowadzenia kontroli, tj. do 23 czerwca 2005 r., nie przekazano projektu planu do zaopiniowania Zarządowi Województwa i Radzie Gminy do uchwalenia, mimo że zgodnie z art. 10, ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 ze zm.) plan gospodarki odpadami – jako część odpowiedniego, nowego programu ochrony środowiska powinien być uchwalony przez gminę w terminie do 30 czerwca 2004 r.

Ze złożonych przez Wiceprezydenta Miasta Elbląga, Pana Witolda Wróblewskiego, wyjaśnień wynika, że pomimo iż plan ten znajduje się na etapie projektu, to stanowi on podstawę do podejmowania bieżących działań w zakresie gospodarki odpadami, a jego założenia są realizowane przez Urząd.

Nadmienić należy, że w toku kontroli, tj. w dniu 27 czerwca 2005 r., Urząd przesłał projekt w/w planu gospodarki odpadami do Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego celem jego zaopiniowania.

2. W kontrolowanym okresie Prezydent Miasta Elbląga wydał ogółem 7 zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz 52 zezwolenia w zakresie zbierania lub transportu odpadów. Decyzje dotyczące odzysku zostały wydane 6 podmiotom gospodarczym, spośród których firma „POLNORD” S.A. Oddział w Elblągu otrzymała 2 zezwolenia. Łączna ilość odpadów do odzysku wynikająca z udzielonych zezwoleń wyniosła 19.640 ton. Analiza 20 wydanych decyzji (tj. 34% ogółu) dotyczących zezwoleń w zakresie odzysku i unieszkodliwiania oraz zbierania i transportu odpadów wykazała, że wszystkie zbadane zezwolenia były wystawione zgodnie z art. 27, ust. 2 i art. 28, ust. 5 w/w ustawy o odpadach, tj. zawierały wymagane przepisami elementy oraz że wszystkie decyzje zostały wydane na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat. Należy podkreślić, że Urząd nie przeprowadzał kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców warunków określonych w wydanych zezwoleniach. Wiceprezydent Miasta Elbląga, Pan Witold Wróblewski, wyjaśnił m. in., że kontrole takie nie były przewidziane w planach kontroli Urzędu na lata 2002 – 2004.
3. W zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi, Prezydent Miasta Elbląga sporządzał, za lata 2002, 2003 i 2004 roczne sprawozdania, które zawierały informacje o:
 - rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych na terenie miasta,
 - rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu,
 - wydatkach poniesionych z tytułu w/w działań.

Sprawozdania te były sporządzane zgodnie z wymogami określonymi w art. 35, ust. 1 i 3 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie

depozytowej (Dz. U. Nr 63, poz. 639 ze zm.), a następnie przekazywane Marszałkowi Województwa Warmińsko – Mazurskiego oraz Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Marszałek Województwa oraz WFOŚiGW nie wnosili uwag co do formy i treści składanych przez Urząd sprawozdań. Za okres roku 2002 w/w sprawozdania były przekazane terminowo, tj. do dnia 15 lutego roku następującego po roku, którego dotyczyło sprawozdanie. Natomiast sprawozdania za rok 2003 i 2004 były przekazane z nieznacznym, tj. 2 i 3 dniowym opóźnieniem.

4. W okresie objętym kontrolą jednostką organizacyjną prowadzącą na rzecz Urzędu Miejskiego w Elblągu działalność w zakresie selektywnej zbiórki odpadów oraz odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych był Zakład Utylizacji Odpadów Spółka z o. o. (ZUO).

Z informacji uzyskanych z ZUO wynika, że sposób szacowania ilości wytworzonych odpadów komunalnych, opakowaniowych i poużytkowych, w tym ilości odpadów opakowaniowych i poużytkowych poddanych odzyskowi i recyklingowi, odbywa się w następujący sposób:

- każda partia przywożonych odpadów komunalnych jest kwalifikowana do odpowiedniego kodu odpadów oraz ważona na wadze elektronicznej, sprzężonej z systemem ewidencji; ilość odpadów jest ściśle określana i potwierdzona wydrukami wagowymi, jakie na podstawie prowadzonej ewidencji można wykonywać za żądany okres;
- podstawą ustalenia ilości odpadów opakowaniowych i poużytkowych są: wydruki wagowe - w stosunku do odpadów zebranych w wyniku selektywnej zbiórki; dokumentacja magazynowo-księgowa - w stosunku do odpadów przekazanych do odzysku lub recyklingu.

Realizując zadania związane z przekazywaniem odpadów opakowaniowych i poużytkowych do odzysku i recyklingu, ZUO posiadał kopie wymaganych zezwoleń (w postaci wydanych decyzji administracyjnych w zakresie zbierania i transportu oraz odzysku i recyklingu odpadów), udzielonych przez uprawnione organy podmiotom gospodarczym, z którymi ZUO współpracował w tym zakresie.

W ZUO prowadzono oraz przechowywano pełną dokumentację, dotyczącą przekazywania odpadów opakowaniowych i poużytkowych w/w podmiotom gospodarczym. Dokumentację tą stanowiły „Karty przekazania odpadów” oraz faktury VAT, wystawione przez ZUO podmiotom odbierającym odpady opakowaniowe i poużytkowe.

Koszty selektywnej zbiórki odpadów oraz ich odzysku i recyklingu wyniosły w okresie roku 2002 – I kw. 2005 ogółem 2.288,5 tys. zł. Koszty te zostały poniesione przez Urząd Miejski w Elblągu oraz Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Najbardziej znaczącymi nominalnie źródłami finansowania poniesionych kosztów były przede wszystkim:

- środki własne ZUO – 1.787,7 tys. zł,
- nagroda w konkursie NFOŚiGW pn. „Nasza gmina w Europie” – 250,0 tys. zł.,
- dotacja GFOŚiGW – 90,0 tys. zł.,
- środki z opłat produktowych przekazane ZUO – 51,3 tys. zł.

W tym samym okresie Urząd uzyskał przychody z tytułu redystrybucji opłat produktowych ogółem w wys. 75,2 tys. zł. W całości środki te zostały przekazane Urzędowi przez WFOŚiGW.

Prezydent Miasta Elbląga w zakresie tworzenia i nadzorowania systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz ich odzysku i recyklingu, w latach 2002 – 2005, nie przeprowadzał oraz nie organizował w porozumieniu z Marszałkiem Województwa, Inspekcją Ochrony Środowiska oraz Inspekcją Handlową form współpracy, polegających na wspólnych kontrolach, oględzinach czy szkoleniach. Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego, Pani Anna Kulik, wyjaśniła, że współpraca z WIOŚ obejmuje działania wynikające z przepisów prawa, a także z bieżących potrzeb dot. rozwiązywania problemów z zakresu ochrony środowiska, w tym również gospodarki odpadami. Natomiast brak jest bieżącej współpracy z PIH, która nie występowała do Urzędu w sprawach dot. gospodarki odpadami.

Na uwagę zasługuje fakt, że Urząd w zakresie dodatkowych działań związanych z odzyskiem i recyklingiem odpadów został wyróżniony w V edycji konkursu organizowanego przez „Przegląd Komunalny” o Puchar Recyklingu, którego rozstrzygnięcie odbyło się 16 listopada 2004 r. w Poznaniu. Ponadto we wrześniu oraz październiku 2003 r. Urząd popularyzował wiedzę na ten temat cyklem 4 artykułów, ukazujących się w „Gazecie Olsztyńskiej” oraz „Dzienniku Elbląskim”.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Doprowadzenie do niezwłocznego uchwalenia projektu „Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Elbląga na lata 2004 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010”.
2. Rozważenie możliwości uwzględnienia w planach kontroli Urzędu w przyszłych okresach przeprowadzania kontroli przedsiębiorców pod kątem przestrzegania wydanych im zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami. Kontrole takie mogły by być przeprowadzane wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska oraz Inspekcją Handlową.
3. Wyeliminowanie nieznacznych opóźnień w przekazywaniu do Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie rocznych sprawozdań, dotyczących gospodarki odpadami opakowaniowymi, sporządzanych zgodnie z wymogami określonymi w art. 35, ust. 1 i 3 w/w ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62, ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta Miasta Elbląga w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61, ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62, ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK (kolegium NIK).

Z poważaniem

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
Antoni Stupiński